

Restaurarea unei cristelnițe a Bisericii Evanghelice din satul Buzd, județul Sibiu

Cristina Maria DĂNEASĂ*
Ecaterina CONSTANTINESCU**

Keywords: Buzd village, Sibiu county, font, evangelical church, conservation, restoration

Restoration of Font from Evangelical Church, Buzd Village, Sibiu County

The font from Evangelical Church from Buzd village, Sibiu county, is currently in possession of Evangelical Consistory from Sibiu. The pieces were in an advanced state of deterioration in the moment when it was taken in the laboratory, under stress of unfavorable condition of microclimate, inadequate handle, transport and suffered accidents. The font was subjected to many complex interventions of restoration such as consolidation, gluing, renewing of missing elements, priming, chromatic integration and varnishing. The pieces are in present in the permanent exhibition in Teutsch House from Sibiu.

Cristelnițele, piese nelipsite din bisericile creștinilor, își mențin rolul și importanța dobândită încă din secolul al XI-lea în cuprinsul ceremonialului liturgic, atunci când arhaicele fântâni, bazine săpate în pământ, *baptisterii*, utilizate pentru scufundarea catehumenilor, au fost înlocuite cu aceste *Benedictio fontis*, mai practice și mai economice. Din epoca romanică, acestea primesc forma unor mici bazine din piatră sau metal, treptat plasate pe o bază mai înaltă sau pe un picior pentru a permite botezul prin udare. În a doua jumătate a secolului al XVII-lea și pe parcursul secolului următor importanța acestei piese de mobilier liturgic crește, astfel că apar tot mai multe donații din partea unor categorii diverse de ctitori, dar mai cu seama din partea membrilor mai înstăriți ai comunităților¹. În această perioadă se vor generaliza cristelnițele în formă de potir², cu talpa pătrată, poligonală sau rotundă, cu fusul ce primește aspectul unui balustru, deasupra căruia se așează bazinul sau cupa de forma unei semisfere. Până în secolul al XIX-lea, cele mai răspândite modele sunt cele din lemn, cărora le urmează cele din piatră, iar cele din metal sunt întâlnite mai rar. Deseori, cristelnița este prevăzută cu un capac, ce poate fi înzestrat și cu un suport înclinat pentru sprijinirea Bibliei³.

Decorul acestor piese de mobilier liturgic constă în sculpturi ronde-bosse, alto și basso-relief, traforuri, pictură, policromie, tehnici alese în funcție de suport și perioada în care au fost realizate. Aceste cristelnițe aveau un standard de volum care s-a micșorat de-a lungul secolelor astfel: baptisteriile aveau un volum de 420 l, primele cristelnițe aveau un volum de 150 – 180 l, iar din Baroc în Europa de Vest cristelnițele au început să fie înlocuite cu un fel de boluri ce pot conține până la 1 sau 2 l de apă. În concepția barocă ideea de moarte-înviere, ce însoțea botezul – exorcizarea, a fost înlocuită de simbolul curățirii și spălării. De-a lungul timpului, o parte a mobilierului liturgic realizat din lemn s-a deteriorat

* Doctorandă a Universității „Lucian Blaga din Sibiu” (cristinadcm@gmail.com).

** Restaurator expert, cadru didactic asociat la Facultatea de Istorie și Patrimoniu a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (istorie@ulbsibiu.ro).

¹ Sabău 2002, p. 133.

² Drăguț 1976.

³ Sabău 2002, p. 133